

sætninger for dette ingenlunde lette Arbejde, der kommer til at spænde over hele sidste Halvdel af det 18. Aarhundredes Danmarks Historie. Dr. Bobé har imidlertid alle Forudsætninger af litterærhistorisk og personalhistorisk Art og dertil et indgaaende Kendskab til Samtidens utrykte Kilder. Planen om at han burde paatage sig dette Arbejde, er derfor ogsaa nylig rejst i Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie og vil forhaabentlig bringe et værdifuldt Resultat.

Aage Friis.

Medens en Række af vore betydeligere Provinsbyer i de senere Aar har faaet deres Monografier, har en af de mest berømte, Viborg, staaet som Stedbarnet, i hvert Fald naar Talen var om den nyere Tids Historie. Ursins gamle Beskrivelse fra 1849 maa nemlig nu betegnes som ganske utilfredsstillende. Under disse Forhold tager man med særlig Interesse den lille Samling Skizzer af viborgsk Byliv i XVII. og XVIII. Aarh. i Haanden, som Dr. W. Møllerup har udgivet under den lidt desorienterende Titel *Vildskud*. Meningen med dette Ord er nemlig blot, at vi her faar en Samling Detaljstudier, der ikke har kunnet indpasses i et større kulturhistorisk Arbejde, altsaa Spaaner, der er fløjet fra Træbullen under dens Tilpasning ved Øksen. I Virkeligheden har disse Smaaafhandlinger ikke ringe Interesse, da de er byggede direkte paa selve Dokumenterne: Viborg Skifte- og Panteprotokoller, Justitsprotokoller og Raadstueretsprotokoller samt Grundtaxter, altsammen arkivalisk Stof, som Forfatteren som Førstemand har gennempløjet. Han har over sine Fund formet en Række Opsatser over saa forskellige Emner som Snapstinget og de omrejsende Skuespilselskaber, Parykskatten og Gæstebudene samt ganske særligt over Adelslivet paa Gaarde og Værtshuse i Viborg, Dueller mellem yngre Adelsmænd og gamle Adelsdamers Henvisnen i Enkesæde paa Slægtsejendommene. Alle disse Skildringer er fornøjelige og letlæselige, og flere af dem giver endda Bidrag af Betydning til Landets almindelige Historie. Tilføjes skal det, at den lille Bog er særdeles smukt udstyret; navnlig er de Friser og

og Vignetter, som Alfred Larsen har tegnet over Motiver fra Resens og Pontoppidans Atlas'er o. lign. Billedsamlinger, meget stemningsfulde. K. F.

Den Samling *Bref till Henrik Reuterdaahl*, den bekendte Lundebiskop paa Skandinavismens Tid (1852—1870), som G. Aulén har udvalgt af hans bevarede Privatarkiv og bragt i Trykken, indeholder ogsaa et og andet af Interesse for os danske. Historikeren F. F. Carlson erklærer ^{11/2} 1864, at ogsaa de svenske Officerer fra Begyndelsen af var klare over Nødvendigheden af Tilbagetoget fra Dannevirke, og den tidligere Gesandt i København Grev Hamilton udtaler ^{26/9} samme Aar, at Udenrigsministeren Grev Manderströms Ordre til ham havde været „sig oupphörligt motsägande“, hvorfor han havde gjort alt for at advare den danske Regering mod at nære blind Tillid til Karl XV og Manderström. Men man kan paa den danske Side vanskeligt føre Beviserne for, hvad man véd er Sandhed, og skønt man i Sverige føler sig skyldig, er man derfor overmodig i Visheden om ikke at kunne overbevises. — Endelig udtaler Karl XV.s Dronning Lovisa skandinaviske Stemninger i Anledning af sin Datters Forlovelse med Kronprins Frederik af Danmark og taler om sin og Kong Carls Glæde over „barnens strålände glada ansigten“. Hun haaber, at Datteren ikke vil forhaste sig med at vinde Sympatier i Danmark, men hellere gaa langsomt og sikkert mod Maalet og først lære Folkets Karakter at kende. Man faar et sympatetisk Indtryk af den hidtil saa lidet kendte Dronning, der efter sine Udtalelser i disse Breve synes at have været et baade klogt og temperamentfuldt Menneske. K. F.

Den tyskfødte i Zürich virkende Professor Alfred Sterns *Geschichte Europas von 1815 bis 1871* (Cottasche Buchh. Stuttgart) er utvivlsomt det grundigste og mest upartiske Værk, som er skrevet om den samlede politiske Udvikling i Europa fra Wienerkongressen til Frankfurterfreden. I snart en Menneskealder har Forfatteren, der ifjor fyldte 70 Aar, arbejdet med denne Fremstilling, hvis Formaal er inden for en Skildring